

GARMER & THESINGER

EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde
Thesinge en omstreken

13e jaargang augustus 1989

Museale vormgeving: een veelzijdig en creatief beroep

Karin van den Berg en Peter Hoppenbrouwers wonen nu 5 jaar in Thesinge in het voormalige café Schipper aan de Kapelstraat. Karin's beroep is museaal vormgeefster. In de afgelopen 5 jaar heeft Karin in de provincies Groningen en Drenthe 5 tentoonstellingen ingericht; te weten: Informatiecentrum voor de Hunebedden in Borger, de vestingmusea in Bourtange en Oudeschans, een permanente tentoonstelling in een nieuwe vleugel van De Noordhoorn te Delfzijl, een tijdelijke tentoonstelling in Emmen. Op dit moment is ze bezig met haar nieuwste opdracht: een vestingmuseum in Nieuweschans. Wat zijn nu de werkzaamheden van een museaal vormgeefster?

Studie

"Tijdens mijn studie prehistorie (alles wat vóór de geschreven geschiedenis komt) in Groningen kreeg ik toevallig mijn eerste opdracht: het inrichten van het landelijke Informatiecentrum voor Hunebedden in Borger. Ik ben toen gestopt met mijn studie omdat daar zoveel werk bij kwam kijken en ik voor de keuze kwam te staan, doorgaan met studeren of werken. Kiezen voor het laatste werd mij makkelijk gemaakt door de grote werkloosheid op het gebied van de archeologie. Bovendien had ik voorafgaand aan de studie prehistorie een h.b.o. opleiding voor museummedewerkers aan de Rijnswardt academie te Leiden

gevolgd. Ik ben daar afgestu-deerd in de museumcommu-nikatievakken: alles wat te maken heeft met 't museum aan de ene kant en het publiek en educatie aan de andere kant".

Het schrijven van een verhaal

Wanneer Karin weet wat de ideeën van de opdrachtgever

tange ligt de nadruk op de vorm en functie van de voorwerpen, terwijl in Oudeschans het archeologisch onderzoek zelf meer aandacht krijgt; waar en hoe heeft men de voorwerpen gevonden.

In het vestingmuseum in Nieuweschans komt de nadruk weer ergens anders op te liggen. Ik wil proberen het verhaal van de tentoon-

Karin bezig met een maquette voor de tentoonstelling in het museum "de Noordhoorn" te Delfzijl (foto: Peter Hoppenbrouwers)

zijn, hoeveel geld er is, hoeveel tijd ze heeft en welke ruimte ze tot haar beschikking heeft kan ze aan de slag. "Ik begin altijd met het schrijven van een tentoonstellingsverhaal. Wat is de collectie, wat wil ik vertellen, welke onderwerpen komen aan bod en ongeveer de inhoud van de onderwerpen. Het is leuk om van twee collecties die veel op elkaar lijken een andere hoek te belichten zoals in Bourtange en Oudeschans. Beide tentoonstellingen zijn gebaseerd op archeologische collecties en handelen over de vestinggeschiedenis. Maar in Bour-

stelling te koppelen aan personen die echt in de vesting hebben geleefd. Bij elke opdracht is het belangrijk je goed te oriënteren. De ene keer heb je meer kennis in huis dan de andere keer. Dat is geen probleem, dan informeer ik me elders, bijvoorbeeld in het archief. Voor de meeste tentoonstellingen schrijf ik zelf de teksten. Maar er hangt er niet één die niet door anderen is gelezen of gecorrigeerd.

Welk materiaal maakt het verhaal duidelijk?

Uit de bestaande collecties

(bijv. voorwerpen, kaarten) zoekt Karin materiaal wat het verhaal verduidelijkt. Maar er zijn nog vele andere manieren om een tentoonstelling vorm te geven. Zoals dia's, tekst- en fotopanelen, een tijdtabel, tekeningen etc.. Voor het museum de Noordhoorn in Delfzijl heeft Karin zelf een maquette van een hunebed gemaakt. Het maken van overzichtskaarten op plattegronden besteedt ze uit. "Het vormgeven is een creatief iets: je moet steeds oplossingen bedenken en het liefst niet een oplossing die al tien keer bedacht is. Zoeken naar nieuwe dingen is een stukje charme van het vak: naar het publiek toe en ook voor je zelf". Wanneer het materiaal geselecteerd is, volgt het indelen en vormgeven van de expositieruimte.

Uitwerking van de vormgeving

"Bij mijn eerste opdracht heb ik het meeste geleerd. Dan vergeet je dat een leverancier 3 weken nodig heeft voor het afleveren van een vitrine of dat een drukker niet 1 dag maar 2 weken nodig heeft voor bepaalde teksten. In het begin weet je ook weinig. Maar na 5 jaar heb ik voor mezelf een aardige documentatie aangelegd door o.a. bouw- en kunststofbeurzen te bezoeken, offertes en folders bij drukkerijen en verffabrieken aan te vragen. Die dingen zijn allemaal nodig om de vormgeving in detail uit te werken".

Zijn de opdrachtgever en het publiek tevreden?

"In principe lever ik mijn werk zo af dat ik er achter kan staan. En tot nu toe zijn de opdrachtgevers tevreden". Karin kreeg veel van haar opdrachten omdat haar voorafgaande tentoonstellingen in de smaak vielen. Bovendien is het voor een opdrachtgever aantrekkelijk één persoon te vinden voor zowel de inhoud als de vormgeving van een tentoonstelling. „Je kunt met dit soort freelance werk, sterk afhankelijk van subsidiegelden, ook niet snel nee zeggen. Ik heb tot nu toe het geluk dat de opdrachten na elkaar kwamen. En dat het opdrachten betrof waarvoor ik zowel het verhaal schreef als de vormgeving uitwerkte. Maar ook het vormgeven van een tentoonstelling waarvan de inhoud je niet vertrouwd is, is een uitdaging. Anderen houden zich dan bezig met het schrijven van het verhaal". Karin bezoekt na de opening nog regelmatig de door haar ingerichte tentoonstellingen om te kijken of het funktioneert: kunnen bezoekers het volgen? "Werkt het zoals ik het bedoelde of heb ik bepaalde dingen overschat of onderschat? Zien bezoekers de dingen zoals jij ze bedoeld hebt? Soms denk ik dat ik dan bepaalde dingen anders zou doen, omdat je zelf na toch vaak één jaar er aan gewerkt te hebben verder bent".

Vak met toekomst?

"Museale vormgeving is de laatste tijd in een stroomversnelling gekomen. Met name in het westen neemt het aan-

tal museale vormgevers snel toe. Vanuit musea bestaat steeds meer belangstelling voor het laten vormgeven of zelfs volledig laten verzorgen van een tentoonstelling. Hoe de toekomst voor dit vak eruit zal zien is moeilijk te voorspellen. Er wordt immers veel bezuinigd en de markt is, zeker in het noorden, niet al te groot. Museale vormgeving is en blijft een onzeker bestaan". Wat wel zeker is na ons gesprek met Karin is dat ik in de toekomst een tentoonstelling uitgebreider zal bekijken. Je komt natuurlijk voor het onderwerp maar ik zal ook meer oog hebben voor de manier waarop dat onderwerp tentoongesteld is.

Metha Nijkamp
Joanne van der Meulen

De knutselkamer

Kreatieve cursussen voor het (winter) seizoen 1989-1990

Wij zijn van plan om komend winterseizoen de volgende creatieve cursussen te organiseren: weven; pottenbakken; poppen maken; hout bewerken; algemene creatieve cursus.

De cursist kan zelf bepalen met welk materiaal hij/zij wil werken.

Alle cursussen worden gegeven voor volwassenen/jongeren en kinderen

Iedere cursus omvat 5 lessen van 2 uur. De kosten zijn f 5,- per 2 uur, dus per cursus f 25,-. De eerste cursussen zullen ongeveer in septem-

ber/oktober beginnen, maar er zijn ook cursussen die pas ongeveer februari zullen beginnen. De dag en de tijd waarop de cursus gegeven wordt zal in overleg gaan met de cursisten. In principe is het mogelijk om zowel op een ochtend, op een middag of op een avond deel te nemen aan een cursus.

Opgave voor de cursus(sen) is mogelijk bij: Lieske Mandema, Dorpsweg 67, Garmerwolde, tel.:050-416196; Christien Munstra, Schutterlaan 42, Thesinge, tel.:05902-2065

Foto van de maand

Winterstalling of wintervoer? (foto: Henk Remerie)

Onroerendgoedburo R. v.d. Veen Thesinge

- Bemiddeling bij aan- en verkoop van:
 - * woonhuizen
 - * boerderijtjes
 - * bedrijfspanden
 - * agrarisch O.G.
- Verzorging van hypotheken voor div. banken.
- Aanvragen en verzorgen van gemeente garantie.

R. V.D. VEEN,
Kapelstraat 7,
9797 PJ Thesinge.
Tel.: 05902-2689 (gedl.
door de Ned. Fed. van
Makelaars in onr. goed)

Goederen gebracht
in de L. v.d. Veenstraat 3
Garmerwolde,
(050-413045)
worden vrijdagavond
thuis gebracht.

Tevens:
Suède-reiniging,
stoppinge en
kledingreparatie.

Goed voor uw goed

Motor of bromfiets MOTORENHANDEL Joop Noordhof

Bovag-lid

Levering van alle soorten
rijwielen, motoren,
bromfietsen

ZUNDAPP - KREIDLER - GARELLI
VESPA - TOMOS - YAMAHA
FANTIC

- Alle kleuren en modellen uit voorraad leverbaar
- Vele accessoires en onderdelen
- Prima service en reparatie

RIJKSWEG 15
GARMERWOLDE
TELEFOON 05902-1624

Werkplaats 's maandags de gehele dag gesloten.

ELEKTRO STEREO HI-FI TELEVISIE

E. Havenga

Oude Rijksweg 9
Garmerwolde
050-416425

"Zuivere koffie"

Wereldwinkel Thesinge/Garmerwolde

Al veel vaker heeft U in de G&T kunnen lezen over activiteiten van de wereldwinkel en steeds kom je bij gelegenheden zoals de braderie of 30 april-schoolfeest een goedgevulde stand tegen met produkten uit ontwikkelingslanden. Mogelijk komen de wereldwinkeliers ook maandelijks bij U aan de deur om hun waar te verkopen. Om eens iets meer te horen over de mensen die deze zaak runnen, zochten wij contact met twee enthousiaste wereldwinkeliers die toevallig niet met vakantie waren: Sjanie de Raad en Barry van Rijssel, beiden uit Thesinge.

Verkoop en informatie

De doelstelling van de wereldwinkel is de verkoop van produkten van kleine coöperaties, waarvan de opbrengst direkt ten goede komt aan de producent. De winst gaat niet naar grootgrondbezitters, opkopers, exporteurs of regering. De S.O.S.-Wereldhandel is de organisatie die dit controleert en tevens informeert over de politieke toestand in het land waar de produkten vandaan komen. Via de landelijke vereniging van wereldwinkels waar de afdeling Thesinge/Garmerwolde bij is aangesloten komt de informatie binnen. In de regio worden soms cursussen georganiseerd voor medewerkers over de ontwikke-

lingsproblematiek van de derde wereldlanden. Twee maal per jaar wordt overleg gepleegd met de S.O.S.-Wereldhandel over inkoop, projecten en produkten.

De wereld winkeliers. V.l.n.r.: Aly Pepping, Barry van Rijssel, Jeanet Zuur, Marion Vuijst, Jeany de Raad, Annemarijke Boonstra, Henny Mollema en Evelien de Wit

Taakverdeling

Sjanie de Raad sloot zich aan bij de groep toen zij pas in Thesinge woonde. Het leek haar een leuke manier om met het dorp in contact te komen. Nu is zij voorzitter van de wereldwinkel en dit houdt in dat zij de post behandelt en agenda's voor de maandelijkse vergadering opstelt. De post wordt door Sjanie geschift omdat lang niet alle akties en produkties geschikt zijn voor de klantenkring in Thesinge en Garmerwolde. De produkten moeten uiteraard wel verkoopbaar zijn.

Barry van Rijssel is sinds de

oprichting in het voorjaar van '82 al actief. Een groep jongeren van zowel de gereformeerde als de hervormde kerk namen het initiatief. Het depôt was altijd bij Peter en

Motivatie

Zowel Barry als Sjanie zien voor zichzelf als belangrijkste taak het confronteren van de mensen in het dorp met de situatie waarin mensen in ontwikkelingslanden zich bevinden. Het verstrekken van informatie gebeurt met name via een folder waarin ook duidelijk de achtergronden vermeld staan. Persoonlijke beweegredenen voor dit soort werk zijn er ook. Sjanie: „Waarschijnlijk heeft mijn reis door Afrika er mee te maken. We hebben met eigen ogen gezien wat voor toestanden er voorkomen”.

Barry: "Ik ben tot mijn 10e opgegroeid in Indonesië. Mijn opa was Nederlander en had daar in de koloniale tijd een plantage. Wij gingen naar een Hollandse school in Djakarta. In februari '60 zijn wij naar Nederland gekomen door de politieke toestand onder Soekarno”.

Venten

Iedere eerste zaterdag van de maand wordt er gevent. De route gaat langs een vaste klantenkring van ongeveer 60 adressen. "Dit is heel leuk werk om te doen. Je moet wel oppassen dat het niet teveel tijd gaat kosten; een praatje hier en een kopje koffie daar. . .". Het zou heel praktisch zijn als er enkele mensen uit Garmerwolde zich zouden aansluiten bij onze groep. Er komen dan bekende gezichten aan de

En daarom is er altijd een Rabobank in uw buurt...

Rabobank
Altijd in de buurt.

Geld moet u bij de hand hebben. Betalingen moet u even kunnen regelen. En daarom moet uw bank dicht in de buurt zijn. Voor de Rabobank hoeft u niet ver te gaan...

deur en ook zou er weer een depôt kunnen komen".

Wat verkopen jullie het best? "De koffie, vooral omdat we enkele grote afnemers hebben zoals de Til en de Herv. kerk voor de koffie-ochtenden. Ook wijnen en thee verkopen we redelijk. Kroepoek, honing en rietsuiker lopen niet zo hard evenals kruiden, snoep en sesampasta. Onze vaste klanten nemen vaak dezelfde producten af".

Zuivere koffie

Tegenwoordig koop je in de supermarkt Max Havelaar-koffie. Op zich is dit een prima zaak omdat het grote publiek het onder ogen krijgt, de verkoopcijfers zijn beter dan bij de Wereldwinkel en de opbrengst komt ook direkt ten goede aan de producent. De Wereldhandel heeft echter wel kritiek op deze aanpak; er wordt geen voorlichting gegeven over de herkomst van de koffie en dus blijft het publiek onwetend over de situatie van de producent. Bovendien kost het de Wereldwinkel klanten zodat de andere producten minder onder de aandacht komen en niet meer worden verkocht. Dit betekent een verarming van dit soort ontwikkelingshulp".

Vrouwengroep

De Thesinger wereldwinkeliers zijn allemaal vrouwen uit dezelfde leeftijdsgroep, tussen de 30 en 40 jaar. Men zou de groep graag aangevuld zien met enkele jongeren liefst uit Garmerwolde en mannen zijn ook welkom. Dus Garmerwolders: meldt U zich! De maandelijkse vergadering is ook heel gezellig.

Metha Nijkamp
en Truus Top

Waar is dit?

Dit is Ellerhuizen,
de Ellerhuizerweg.

Stoppen met roken moet kunnen

Voor mensen uit de gemeenten Loppersum, Stedum en Ten Boer organiseert Het Groene Kruis in samenwerking met de Stichting Leven en Gezondheid een stop-met-roken training met daaraan voorafgaand een informatie-avond over stoppen met roken. De informatie-avond wordt gehouden op dinsdag 5 september a.s. om 19.45 uur in Het Groene Kruisgebouw, Blinkerdlaan 2, Ten Boer. Iedereen die informatie wil over stoppen met roken, ontwenningverschijnselen e.d. is van harte welkom. De toegang is gratis. Ook krijgt u op deze avond uitleg over de stop-met-roken training die op 11 september van start zal gaan eveneens in Het Groene Kruisgebouw in Ten Boer. Deze training staat onder

deskundige leiding. De Stichting Leven en Gezondheid organiseert en begeleidt sinds ruim 20 jaar dit soort groepen. Aan deze cursus werken o.a. een huisarts en een diëtiste mee.

Het totale programma omvat 8 trainingsavonden in een periode van 5 weken. Daarna volgen vaak op initiatief van de deelnemers nog één of meer extra bijeenkomsten. De eerste 4 avonden zijn achtereen in de eerste week, op 11, 12, 13 en 14 september, en vormen een belangrijke basis voor succes. Daarna volgen nog bijeenkomsten op 21 en 27 september en op 10 oktober. De avonden beginnen steeds om 19.45 uur en duren tot ca. 21.30 uur. De totale kosten inclusief documentatie bedragen f 45,-; voor veel rokers niet meer

dan de kosten van een paar weken rookwaar. De prijs voor de cursus is in werkelijkheid veel hoger, maar het Groene Kruis neemt een groot deel van de kosten voor haar rekening.

De praktijk leert dat de meerderheid van de rokers die zomaar stoppen na korte tijd weer gaat roken. Het doel van de stop-met-roken training is om met meer informatie over de rookafhankelijkheid en de rookgewoonten, met adviezen uit de praktijk, met "natuurlijke" hulpmiddelen (geen medicijnen) en vooral met de steun en ervaringen van de andere stoppers-met-roken, de stoppoging te ondersteunen en effectiever te maken. Opgave is mogelijk tijdens de informatieavond of telefonisch bij mevrouw T. Wildeboer, tel. 05902-2496.

Waarover spraken ze? (feestweek Garmerwolde (foto: Henk Remerie)

BLOEM-
KWEKERIJ
FIRMA VEENSTRA
Garmerwolde 050-416280

*Biedt een
volledig
assortiment
voor
uw tuin*

foto film
merema
geluid

**VOORDEELIGER IN
'SWERELDS GROOTSTE
MERKEN...!**

winkelcentrum „Iewenborg“
tel 414779
 groningen

Cultuur in onze dorpen

Waarschijnlijk weet u het wel: Er bestaat al ruim vier jaren een vereniging, die allerlei culturele activiteiten organiseert in de gemeente Ten Boer. Deze 'Culturele Vereniging Gemeente Ten Boer' was onlangs op de braderie in Garmerwolde aanwezig om nieuwe leden te werven. Voor de G en T was dit aanleiding om eens nader kennis te gaan maken. Zij sprak daarom met Nellian Dijkema (bestuurslid) en Kees Faber (aspirant-bestuurslid). Het gesprek vond plaats bij Nellian thuis, in de boerderij aan de Bovenrijgerweg nr 19.

Bij het woord 'cultuur' denk ik aan schouwburgen, musea, theaters, muziek, kunst, dans, literatuur enz. Wat wil de vereniging eigenlijk?

Wij willen binnen de gemeente Ten Boer allerlei culturele activiteiten organiseren. Wij vinden dat het begrip cultuur in brede zin moet worden opgevat. Bovendien willen wij een breed publiek aanspreken en een gevarieerd programma aanbieden. We zullen zo meteen voorbeelden geven om een en ander duidelijker te maken. Wat wij ook heel belangrijk vinden is, dat wij graag willen samenwerken met en aansluiten bij anderen, die zich ook met cultuur bezig houden, zoals de Gemeente, de Openbare

Bibliotheek en het 1-mei comité.

Wat heeft de vereniging al georganiseerd?

Nellian: We hebben bv. een avond georganiseerd in de kerk van Garmerwolde. We deden dat in samenwerking met de Openbare Bibliotheek. Eerst was er een lezing van de Stichting Groninger Kerken, daarna een concert.

Kees: Er zijn films gedraaid in het Buurhoes. Het bleek dat er minder belangstelling was dan we hadden verwacht. Het is dus steeds belangrijk om er achter te komen waar de mensen belangstelling voor hebben. Als mensen niet zo veel belangstelling hebben voor films, dan moet je op zoek gaan naar iets anders. Het Toneelgezelschap 'Waark' heeft in het Buurhoes 'Ficus en Vitrage' gespeeld. In het Gronings!

In de bibliotheek is er een schrijversavond geweest met Annelies Jorna en Remco Ekkers.

Voor de kinderen was er een voorstelling met de clown Fratso. Voor de – iets – ouderen een avond met muziek uit de 60-jaren.

Het theatergezelschap "Te Water" is in Woltersum opgetreden.

Harmonie 'Volharding' heeft op konningedag een concert gegeven aan de Vijverweide in Ten Boer.

Je kunt dus wel zeggen: heel gevarieerde programma's!

Welke plannen hebben jullie voor het komende seizoen?

In augustus komt het theater 'Te Water' weer naar Woltersum, omdat we goede dingen graag zo willen houden. Op 11 oktober organiseren we in samenwerking met de Openbare Bibliotheek een kinderprogramma in het Buurhoes. Het kindergezelschap 'Tip Top' uit de stad Groningen presenteert dan het programma 'de witte vader'. We hebben dit georganiseerd naar aanleiding van de Kinderboekenweek. Gezien het succes van de vorige keer houden we in het najaar weer een swingavond.

Nellian: Uiteraard werken we weer samen met de gemeente Ten Boer op de Nieuwjaarsreceptie. Zoals bekend kan ieder dorp dan iets presenteren. 'Wester' uit Garmerwolde en 'Juliana' doen er aan mee.

Wat wel heel leuk is om alvast aan te kondigen: Volgend jaar zal het Noordelijk Theater 'de Voorziening' het toneelstuk 'Don Juan' spelen in onze schuur aan de Bovenrijgerweg! Dit stuk is gebaseerd op de gelijknamige comédie van Molière. Het wordt – in het Gronings dialect – gespeeld door professionele en door amateur toneelspelers.

Optreden Fratso in 't Buurhoes Ten Boer (foto: Culturele Commissie)

**"Hé Jan, hebben de bureu
nu alwéér een nieuwe bank?"**

Neel! Want door het unieke leerverf-procedé van Allround Lederservice is hun bankstel weer als nieuw.

Duur? Nee, zeker niet in verhouding met de aanschafprijs. Bel voor meer informatie: 050-424205

ALLROUND

LEDER SERVICE

J.E.G. Ruiter Tel. 050-424205

Oude Rijksweg 20 9798 PB Groningen / Garmerwolde

AQUATHERM

- Centrale verwarming
- Sanitaire installaties
- Loodgieterswerken
- Service en onderhoud

aquatherm installaties bv
telefoon (050) 41 32 32

Flensburgweg 16
9723 TN Groningen

Wat me opvalt is, dat er ook van alles in de buitendorpen wordt georganiseerd

Ja, het is een wens van de vereniging om jaarlijks in ieder buitendorp iets te organiseren. Zo ligt het ook nog in de bedoeling om het komend jaar in de NH kerk van Thesinge een concert te houden.

Wie zitten er eigenlijk in het bestuur?

Het bestuur is als volgt samengesteld:
Joke Cornelis (voorzitter)
Greetje van der Kamp (secretaris)
Mariet Borkent (penningmeester)
Anneke Lutgerhorst, Gerard Beuling en Nellian Dijkema (leden).
Bovendien zijn er op dit moment drie aspirant-bestuursleden uit Thesinge: Ton Heuvelmans, Harrie Booy en Kees Faber.

Hoe komen jullie aan leden?

We hebben op dit moment ongeveer 70 leden, maar we willen natuurlijk graag meer leden. Dan krijgen we ook meer financiële mogelijkheden. Naast de subsidie van de gemeente Ten Boer, krijgen we alleen nog inkomsten van onze leden (f 10,- per persoon/gezin per jaar) en van onze activiteiten (entreegelden f 1,- tot f 5,-). Leden hebben natuurlijk korting. Het is moeilijk om er nieuwe leden bij te krijgen. Kees: de leden willen weten wat ze voor hun tientje kunnen verwachten. We moeten aantrekkelijke programma's bie-

den. We willen – voorafgaande aan een activiteit – huis aan huis een folder in de bus gooien. Als de mensen naar onze activiteiten komen, dan lijkt het ons geschikt om te vragen of ze ook lid van de vereniging willen worden.

Nellian: Het is belangrijk dat we hoge kwaliteit blijven bieden en dat we een breed publiek blijven aanspreken. Bovendien moeten de activiteiten betaalbaar blijven! Misschien moeten we wel sponsors zoeken.

Kees: We willen onze naamsbekendheid verbeteren. Trouwens, is onze naam wel voldoende aantrekkelijk? Spreekt onze naam wel aan? Wij willen mensen, die ideeën hebben over wat er georganiseerd kan worden, vragen contact op te nemen met bv. Nellian Dijkema, Ton Heuvelmans, Harrie Booy of Kees Faber.

Mensen die lid willen worden, kunnen zich opgeven bij Greetje van der Kamp, Ommelanderstraat 57 Ten Boer (tel. 1275).

Toen ik na afloop van het gesprek naar huis fietste, realiseerde ik me dat cultuur meer is dan schouwburgen, musea enz. enz. En wat belangrijker is: het is dichtbij en georganiseerd door dorpsgenoten. Thuisgekomen zocht ik in het woordenboek op wat cultuur betekent. Een ander woord voor cultuur is beschaving. En daar houd ik het dan maar op: Culturele activiteiten verhogen de beschaving en de leefbaarheid van een dorp.

Chrétien Schouteten

Badmutsenrace

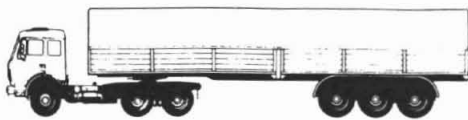
Dinsdag 27 juni, de tweede dag van de zwemvierdaagse, was er voor de basisscholen van de gemeente Ten Boer een badmutsenrace. Van elke school die mee wou doen aan de badmutsenrace deden 8 kinderen mee. Ook van onze school (De Til, Thesinge) en dat waren: Marjan Karsijns, Jessica Blaauw, Jantine Hofstede, Jeroen Blokzijl, Eva v.d Oever, Olivia Pater, Bennita Kits en Tessa Remkes. Toen wij aan de

beurt waren, kregen we een zwarte badmuts en 2 maatkannen van 1 liter. Olivia en Bennita deden het water in de badmuts. Wie de meeste liters water in de badmuts kreeg had gewonnen. We waren net begonnen en toen begon het te hozen, maar ondanks dat gingen we gewoon door!!! Uiteindelijk hebben wij met 400 liter gewonnen. Donderdag 29 juni werd de beker uitgereikt.

Tessa Remkes

Kinderen van de Til vullen hun badmuts (foto: Thonie Remkes)

K. JANSEN TRANSPORTBEDRIJF

VERVOER VAN LOSGESTORTE GOEDEREN

GEISOLEERDE ONDERLOSSERS
KIPPERS
PALLETVERVOER
VERHUIZINGEN

GEWEIDEWEG 11
9798 TA GARMERWOLDE (GR.)
TEL. 050-416365

DROGISTERIJ-PARFUMERIE-REFORM-SCHOONHEIDSSALON

DE VRIES

WINKELCENTRUM LEWENBURG GRONINGEN TELEFOON 050-410508.

Schoonheidssalon
"ANIC"

- plantaardige en dierproefvrije cosmetika
- gespecialiseerd in behandeling van acné (Hayoun methode)
- collageen behandeling
- elektrisch ontharen

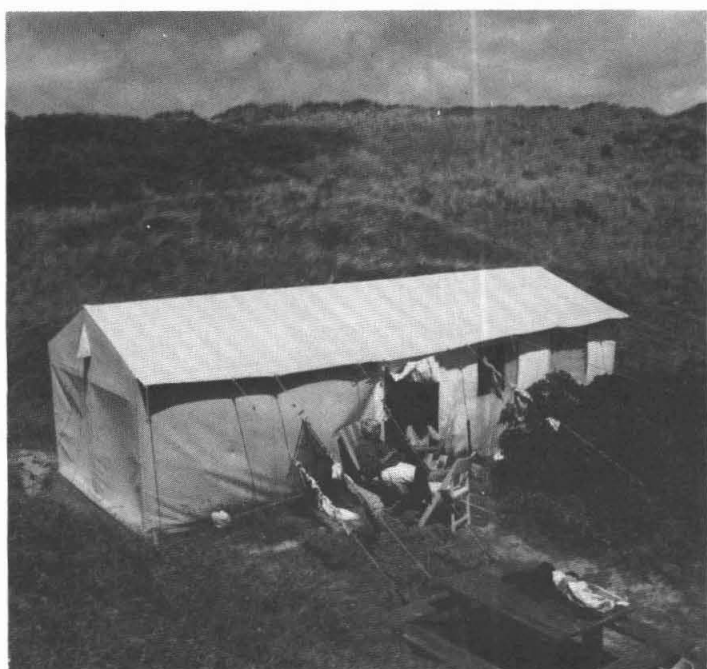
Behandeling op afspraak
05902-2418 G.N. Schutterlaan 21, Thesinge

Thesinger middenstand op hun traditionele jaarlijkse "visdag". V.l.n.r.: Reinder van der Veen, Piet Huisman, Arend Kol, Jan Derk Slachter, Ludy Huisman, Bertus Kol, Bouke Woudstra en Harm Hofstede (foto: Piet Huisman)

De oude kapperscaravan van Simon Veninga, dit is nu verleden tijd (foto: Henk Remerie)

Dit seizoen is afgelopen. . . (tenthuisje op camping Stormemelk op Vlieland (foto: B. ter Borch)

. . .en dit seizoen begint weer (gymnastiekuitvoering '89, Garmerswolde) (foto: Henk Remerie)

SPAR

is ook voor U
dichtbij

Ticheldobben 7 – Ten Boer
Telefoon 1415

AANNEMERSBEDRIJF

H.J.HAVENGA

nieuwbouw
verbouw en
onderhoud

oude rijksweg 11
GARMERWOLDE
tel. 050-416501

Een Braziliaanse avond in Thesinge

Kort geleden waren Jan en Wobby Hardeman en hun kinderen (Naäma, Mendel, Selma en Deborah) op vakantie in Nederland. Daarbij deden ze ook Thesinge aan. Begrijpelijk, gezien hun band met dorpsgenoten en de Christelijk Gereformeerde Kerk, waarvan Jan enige jaren dominee was.

Misschien is het U bekend: In 1985 verhuisde het gezin Hardeman naar Brazilië. Naar Carambei in de staat Parana om precies te zijn. Jan werd daar dominee in een Hollandse kolonie. Voor de eerste keer waren ze weer even in Nederland. Op zondagavond 22 januari j.l. hielden Jan en Wobby een dia-avond over Brazilië in de Christelijk Gereformeerde kerk in Thesinge. Van die avond - in een volle kerk - volgen hier enkele indrukken.

Het begint Braziliaans

Want wat gebeurt er? De techniek laat ons in de steek. Het lampje van de dia-projector gaat kapot. „Typisch Braziliaans”, zegt Wobby. „Zoiets verwacht je in Brazilië. Daar leer je goed improviseren, want daar loopt het meestal heel anders dan je gepland had. Dat ons dat hier moet gebeuren”. Het leidt in ieder geval tot enige vertraging (en extra koffie). Vele technici bemoeien zich ermee en dat heeft resultaat: iemand ontdekt een reserve-

lampje en de show kan beginnen. Er klinkt applaus bij de eerste dia. Zo'n spontane reactie doet Braziliaans aan.

Een weeshuis

We zien een weeshuis van het Leger des Heils met ruim 200 kinderen. Zo te zien gedragen ze zich heel gedisciplineerd. „Dat komt”, zegt Jan, „doordat de leiding in handen is van een Leger, al zijn er maar 5 leiders! Er is geen subsidie, dus het werk is voor een groot deel afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Zo leren de kinderen van enkele vrijwilligers handwerken. Ook maken de kinderen fraaie handdoeken. De verkoop van deze handdoeken leidt tot zeer welkome inkomsten.

We zien Wobby in haar element, in een voor ons bekende activiteit: Ze speelt poppenkast voor de weeskinderen. Enkele vrienden helpen hierbij; maar ook Naäma. Het zit blijkbaar in de familie.

Hulp aan meisjes en vrouwen

We zien dia's waarop meisjes en vrouwen leren borduren en naaien. Het werk is door vrijwilligers opgezet. Dit werk kan worden bekeken als een soort huishoudschool. Terwijl de moeders leren worden hun kinderen in een crèche opgevangen. „Vooral de opvang van die kinderen is

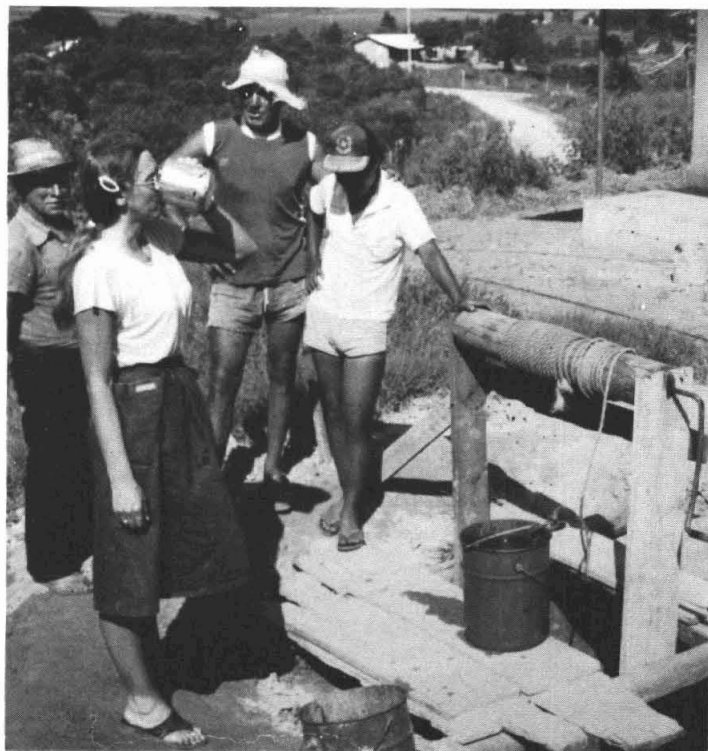
heel belangrijk”, zegt Wobby, „dat trekt moeders aan en dan wordt het leggen van contacten gemakkelijker”.

Moeilijke hulp

Jan vertelt: „Een goede hulp vraagt ook iets van degene die hulp krijgt. Kleding schenken blijkt niet goed te werken. In de kledingbazars moet er - zij het slechts een gering bedrag - voor de kleding betaald worden. De ontvanger moet zich realiseren dat hij zelf ook iets moet doen. Soms blijkt dat niet te

lukken. Maar mag je dit de mensen kwalijk nemen?” vraagt Jan zich af. „Is de ondervoeding, vooral op jonge leeftijd, ervoor verantwoordelijk dat mensen niet fit en traag zijn?”

Van belang is de voorbeeldfunctie van mensen, die erin slagen om via werk verder te komen. Dat werkt positief op anderen. Jan zegt: „Mensen die werk vinden komen hogerop, al is het langzaam. Dat zie je aan hun huizen. Ze vervangen hierin bv. het rotte hout”.

Wobby Hardeman neemt de eerste dronk uit een nieuwe waterput: heerlijk zuiver en schoon water! (foto: fam. Hardeman)

Schildersbedrijf H. HOFSTEDE

verf - glas - behang -
klompen - laarzen -

9797 PC Thesinge,
G. N. Schutterlaan 28,
telefoon 05902-1957

Installatiebedrijf
Fa. W. KOOI & Zn.

MIDDELBERT
050-416263

ENGELBERT
050-416217

**GAS - WATER
ELECTRA**

KLAUWVERZORGING R. v.d. Woude

voor al uw
KOEIEN EN SCHAPEN

- * behandeling rotkreupel
- * horens zagen
- * stieren ringen

BEL VOOR EEN AFSpraak:
WINSUM: 05951-3619

WHITE Gazonmaaiers

Div. typen en uitvoeringen
LEVERING EN REPARATIE

**L.M.B. Oudman
Thesinge**

Tel. 05902-1321, Thesinge

Medische zorg

Vrijwilligers werken ook aan voorlichting op het gebied van hygiëne, voeding, gezinsplanning, opvoedingsproblemen enz. Er is wel een arts en een verpleegster beschikbaar, maar er is nauwelijks een geschikte behuizing voor de hulpverlening. Het blijkt dat er 'medische posten' nodig zijn.

De verpleegster verricht ook belangrijk maatschappelijk werk. Zij registreert bv. mensen die niet over een geboortebewijs beschikken. Dat is belangrijk, want zonder geboortebewijs kun je niet naar school, krijg je geen werk, word je niet in een ziekenhuis opgenomen, kun je niet trouwen enz. Zij registreert de mensen en regelt het op het gemeentehuis zodanig dat de mensen geen boete hoeven te betalen.

Inflatie

Jan vertelt: „Vorig jaar bedroeg de inflatie ongeveer 100%. Wat is inflatie eigenlijk? Groot geld wordt klein geld”. Jan loopt altijd met grote bossen geld in zijn binnenzak. Uit de zaal klinkt een reactie: „De collectezakken zijn zeker licht van het papiergeld”. Jan reageert terug: „In het begin dacht ik, wanneer ik al dat papiergeld zag, wat zijn de mensen hier vrijgevig”.

Het eindigt ook Braziliaans

Na de boeiende dia's zingt Deborah, staande op een stoel, twee liedjes in het Portugees. Daarna komt Wobby met een koffer vol Braziliaanse handdoeken voor de dag. U weet wel: Die handdoeken van het weeshuis. Ze raakt ze allemaal kwijt. Jan bedankt allen. Hij zegt: „We zijn blij dat we iets kwijt konden van waar we mee bezig zijn, waar we vol van zijn. Het maakt niet uit of U hier Christen of daar Christen wil zijn, maar dat U op Christus vertrouwt”.

Chrétien Schouteten

Lieve mensen,
Voor de vele blijken van belangstelling in verband met mijn ziekte, dank ik iedereen.

Jos Hegeman, Molenweg 24, Thesinge

Oriënteringsrit Thesinge

Op 23 juni ging de jaarlijkse oriënteringsrit van start. Deze tocht, georganiseerd door de Vereniging van Dorpsbelangen Thesinge, leidde ons door de gemeenten Ten Boer, Loppersum, Appingedam, Slochteren en toen via Groningen weer naar het eindpunt, café Molenzicht, waar de uitslag bekend werd gemaakt.

Inschrijven bij café Molenzicht, kilometerstand noteren en van start via de Bovenrijgerweg richting Woltersum. Na al enkele vragen te hebben beantwoord reden we richting Wittewierum, daarna via de Medenweg richting het Damsterdiep. We moesten de naam van het water geven, het Damster-

diep dus. Bij Garrelsweer passeerden we de eerste controlepost. Er was daar in de buurt ook een valse controlepost: wanneer je fout reed was er kans dat je daar terecht kwam en hiervoor kreeg je 50 strafpunten. De tocht zette zich voort via Overschild.

Nu even over de uitslag, deze werd ons gepresenteerd in café Molenzicht, vlak nadat de laatsten waren binnengekomen. Deze uitslag gaven ze TOEN als volgt: 1. Fam. Veenkamp; 2. Fam. Schutter; 3. Fam. v.d. Veen. Voor de eerst genoemden kwam deze prijs geloof ik wel een beetje als verrassing. Ik schreef duidelijk "TOEN" omdat ik de volgende dag

hoorde dat de derde prijs verhuisd was van de Fam. v.d. Veen naar Jan Vegter, Clara van Zanten en Alwia Kol, die samen ook mee hadden gedaan aan de rit. Het bleek dat zij ten onrechte 50 strafpunten teveel hadden gekregen omdat zij, volgens de wedstrijdleiding, bij de valse controlepost waren geweest. Na hier de wedstrijdleiding even attent op hebben gemaakt kregen zij natuurlijk de derde prijs.

Al met al was het zoals ieder jaar weer een leuke rit. En iedereen, die dit jaar niet heeft meegedaan, raad ik aan volgend jaar zeker mee te doen.

Tot volgend jaar!!

Annelies Hofstede

"Een krentewegge van 3,5 meter voor de fam. Schuppert in Thesinge bij de geboorte van hun dochter Miranda, aangeboden door de fam. v.d. Veen".

GEZIEN...
dat u bij Vos Optiek meer bril krijgt voor uw geld. Grote keuze in uiterst betaalbare monturen van de bekende merken met betrouwbare garantie en service

GEHOORD...
Dat u voor een deskundig advies ook bij een HOORAPPARAAT bij Vos Audio moet zijn.
Fida Erkend
(Huisbezoek op afspraak)

VOS OPTIEK VO AUDIO
OUDE EBBINGESTRAAT 65 - 9712 HE GRONINGEN - TEL. 050-129102

Loonbedrijf N. Groothoff

Voor al uw loon- en graafwerkzaamheden

- * slootonderhoud
- * maaidorsen
- * grond transport

Lageweg 22

9798 TG Garmerwolde
tel.: 050-421535
b.g.g. 05902-1634

Herhalingscursus

VVN-afdeling Ten Boer organiseert een herhalingscursus voor die mensen die al geruime tijd in het bezit zijn van een rijbewijs.

De volgende onderwerpen worden behandeld:

- stop en parkeerverboden, verkeerspleinen,
- woonerven, autowegen en autosnelwegen,
- invoegen, uitvoegen, tekens op het wegdek, inhaalverboden,
- verkeerslichten enz. enz.

VVN geeft U de gelegenheid om in 5 avonden uw kennis weer op peil te brengen. Kosten f 25,- voor de gehele cursus bij inschrijving te voldoen.

Max. aantal deelnemers 15 pers.

Opgave bij W. Tammenga, tel 2808 of bij A. Assies, tel 2376. voor 9 september 1989.

De cursus wordt gegeven door Rijkschool Vriesema te Ten Boer, op 5 woensdagavonden, nl 11/10, 18/10, 25/10, 1/11 en 8/11.

Een leuke cursus die Uw verkeerszekerheid zeker ten goede komt.

VVN-afdeling Ten Boer.

Ingezonden

Op 9 september, de nationale monumentendag, zullen de Garmerwolder en Thesinger kerk van tien tot vijf uur open zijn voor bezichtiging. Ieder, die een kijkje wil komen nemen, is van harte welkom.

Cursus tekenen

Maandag 11 en dinsdag 12 september starten in de voormalige openbare lagere school, Kapelstraat 11, Thesinge de nieuwe cursussen tekenen/schilderen. Tijdens de lessen, gegeven door een bevoegd docent, komen verscheidene technieken aan bod, waaronder het tekenen met houtskool, conté. Het schilderen met olie-aquarelverf. Er wordt aandacht besteed aan: kleur, compositie, stilleven, portret en model. De lessen zijn op beide dagen van half 10 tot half 12 en de kosten bedragen f 150,- voor 15 keer. Voor meer informatie: Maike van der Kooy, 050-419307.

Stoomfluitjes

TE KOOP

- judopak, maat 200 cm (2x gedragen) f 50,-, tel. 050-416355
- concord-autostoeltje (3 standen), wit spijlen ledikant + matras, Citroën AX bj. '87 - 47000 km. gereden, tel. 05902-3649
- jongensfiets, tel. 050-416094

TE KOOP GEVRAAGD

- handgrasmaaiër, tel. 050-416094
- oppas gevraagd voor Joost van den Berg, 7 maand. Het betreft de dinsdagmorgen en de gehele donderdag. Ruiloppas voor de morgens eventueel mogelijk. Tel: 05902-2341, G.N. Schutterlaan 38.

Wist u dat. . .

- het nieuwe bedrijf van F. Stollenga onlangs één jaar in de vaart was?
- de O.B.S. Garmerwolde er door verhuizingen 4 nieuwe leerlingen heeft bij gekregen?

Kerkdiensten

Gereformeerde kerk Thesinge-Garmerwolde

- 3 september: 9.30 u. ds. Raven, Bedum; 14.30 u. ds. Arensman, Haren
- 10 september: 9.30 u. ds. mevr. de Vries-Batenburg, gez. dienst in Garmerwolde; 14.30 u. drs. Steenwijk, Musselkanaal
- 17 september: 9.30 u. dr. van Oeveren, Leek; 14.30 u. cand. Ridder, Kampen
- 24 september: 9.30 u. ds. Jans, Groningen; 14.30 u. ds. Nagelkerke, Haren

Herv. Gemeente Garmerwolde-Thesinge

- 3 september: Thesinge 9.30 u. ds. C. de Vries-Batenburg
- 10 september: Garmerwolde 9.30 u. ds. C. de Vries-Batenburg, gezamenlijke dienst
- 17 september: Thesinge 9.30 u. dr. A. C. Honders, Paterswolde
- 24 september: Garmerwolde 9.30 u. ds. C. de Vries-Batenburg, startzondag, vredesdienst
- 1 oktober: Thesinge 10.00 u. ds. S. Lanser, Groningen

De nieuwe Rabobank in Thesinge vordert gestaag foto:

Andries v.d. Meulen)

REDAKTIE ADRESSEN

Redaktie Garmerwolde: Carel Hazeveld, Peta Jurjens, Elisabeth Foeken, Detta v.d. Molen, Henk Remerie (fotograaf), Tineke Werkman-Uitham.

Redaktie Thesinge: Andries v.d. Meulen (fotograaf), Joanne v.d. Meulen, Truus Top, Joep de Bree, Chrétien Schouteten, Metha Nijkamp, Lucie Kol-Slachter.

Eind-redaktie Garmerwolde: Elisabeth Foeken, L. v.d. Veenstraat 2, tel. 050-416355.

Eind-redaktie Thesinge: Joanne v.d. Meulen, Schutterlaan 25, tel. 05902-3544 Chrétien Schouteten, Lageweg 26, tel. 05902-2086.

Lay-out: Gonnie Pater

Tekeningen: Ad van Zalk

Administratie: Peta Jurjens, L. v.d. Veenstraat 15, 9798 PK Garmerwolde, tel. 050-416094. Bank: Rabo Garmerwolde, rek.nr. 32.07.05.749 giro v.d. bank 916938.

Abonnementsgeld f 17.50 p.j.

Kopij inleveren: steeds vóór het 2e weekeinde van de maand.

vlees mevrouw, u weet best waarom.

Het adres voor al uw vlees en fijne vleeswaren
Specialist in rollades, droge en verse worst

Iedere woensdag Gehaktdag.

J. FEENSTRA

Rijksweg 145
Ruischerbrug
Tel. 050-416413

HOUT, PLAATMATERIAAL voor zeer scherpe prijzen

- * 1e kwaliteit
- * Ruime sortering
- * Goede service
- * ook voor: ijzerwaren, verf, keukens, tuinhout, kasten

VRIJBLIJVEND PRIJSOPGAVE

GRATIS BEZORGING
behalve
schermen
siertegels
betsten

HOUTMARKT NIJDAM

Woldweg 6-8 - Ruischerbrug -
Telefoon 050-416135
Gratis op maat

Tegenover wijk Lewenborg

DE MEUBELKIST BLANKHOUTEN MEUBELN

showroom: Folkingestraat 5
050-139393

openingstijden: ma. van 13.00-18.00 uur; di. t/m vr. van 11.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-17.00 uur

werkplaats: Grasdijkweg 8,
Garmerwolde, 050-417517

Specialist in ladenkasten, keuze uit ± 300!! standaardmaten
Verder: bedden, hoogslapers, stapelbedden, buro's, hang- en legkasten, grenen tafels en stoelen, boekenkasten, wandrek-combinatiesysteem.

EIGEN WERKPLAATS DOET
KWALITEIT EN BETAAL-
BAARHEID SAMENGAAN!